

НР КИНА (Zhōnghuá Rénmín Gònghéguó)

1. ОСНОВНИ ПОДАЦИ

Службени назив: Народна Република Кина

Главни град: Пекинг

Државно уређење: Република

Политичка подјела: Народна Република Кина је подијељена на 22 покрајине. Влада НР Кине сматра Тајван својом 23 покрајином над којом нема контролу. Осим покрајина Кина се дијели и на 5 аутономних регија у којима се налазе мањине, те на 4 општине под директном управом владе и на двије посебне административне регије које уживају повећу аутономију.

22 провинције, аутономне регије и општине се обично називају континенталном Кином, тај израз искључује Макао, Хонг Конг и Тајван.

Кина се обично дијели на Манџурију, Сјеверну, Јужну и Вањску Кину.

Међународна ознака: RC

Позивни број: 0086

Величина: 9.596.960 km²

Популација: 1.313.973.713

Службени језик: кинески. Службено нарјечје је мандаринско.

Валута: јуан

Временска зона: UTC+8

Интернет домена: .cn

2. ОСНОВНИ СТАТИСТИЧКИ ПОДАЦИ

	2008.	2009.	2010.
БДП (милијарди УСД)	4.195	4.558	5.641
БДП по становнику (УСД)	3.160	3.415	4.480
Реални раст БДП-а	9,0	8,7	10,3
Извоз робе (милијарди УСД)	1.430	1.201	1.581
Увоз робе (милијарди УСД)	1.132	1.006	1.327
Стопа инфлације	5,9%	1,7%	3,5%
Стопа незапослености	9%	9,6%	6,1%

Извор: Завод за статистику Кине - www.stats.gov.cn

3. КРАТАК ПРИВРЕДНИ ПРЕГЛЕД

Кина је најмногљуднија земља на свијету, чије становништво чини преко 20% укупног свјетског становништва.

Кинеска привреда је једна од водећих транзицијских привреда у свијету. Од 1978. године, постепено се трансформише из планске у све више тржишно оријентисану привреду, са све већим приватним сектором и све значајнијом улогом у свјетским привредним и политичким кретањима.

Реформом аграрног сектора отпочео је прелазак на тржишно оријентисану привреду, са социјалистичким обиљежјима. Потом је услиједила постепена либерализација цијена, фискална децентрализација, већа слобода управљања јавним предузећима, увођење диверзификованог банкарског система и финансијског тржишта, раст приватног сектора, те пуштање спољне трговине и страних инвестиција. Страна улагања су одиграла главну улогу у унапређењу улоге Кине у свјетској трговини и порасту запослености у урбаним срединама.

Реструктурирањем привреде у међувремену је постигнуто десетоструко повећање БДП-а.

Привредни развој брже је напредовао у приобалним провинцијама него у унутрашњости земље и велике су регионалне разлике у примањима по становнику.

Више информација о кинеској привреди можете пронаћи на линковима:

- english.gov.cn/business.htm
- english.gov.cn/about/industry.htm
- english.gov.cn/about/agriculture.htm
- www.buyusa.gov/china/en/industries.html

Све о процесу привредних реформи може се наћи на страници Националне комисије за развој и реформу (NDRC) www.en.ndrc.gov.cn.

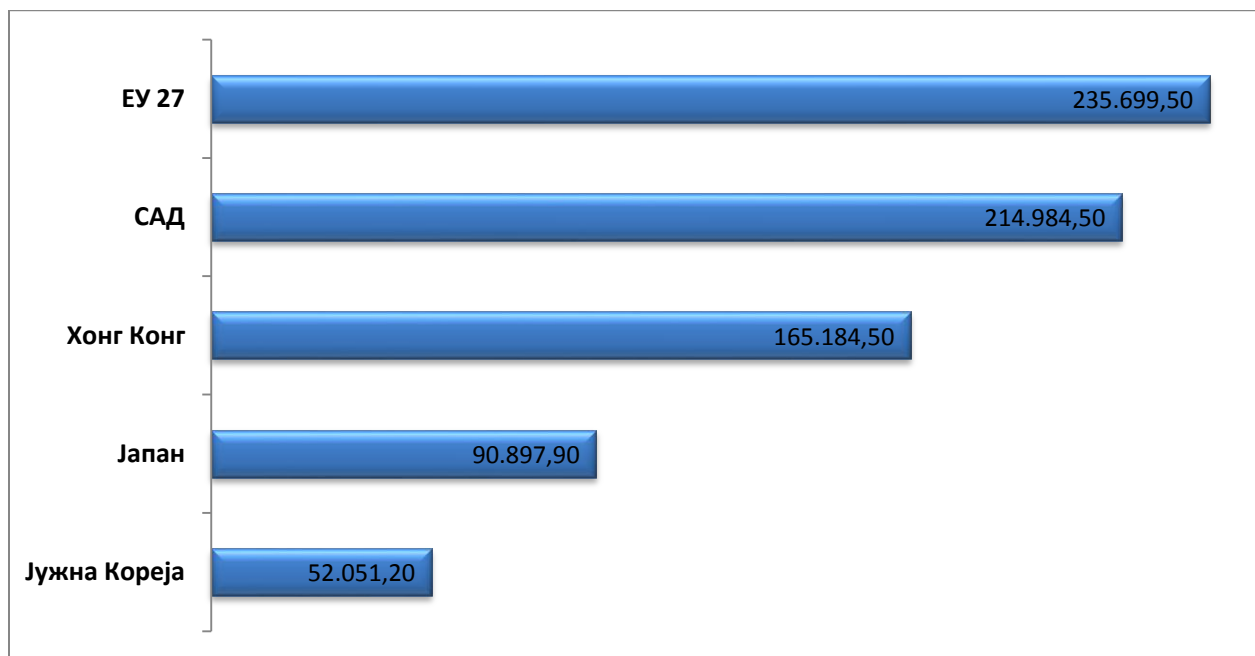
4. СПОЉНОТРГОВИНСКО ПОСЛОВАЊЕ

Законска регулатива спољне трговине доступна је на веб страници Министарства трговине НР Кине - www.mofcom.gov.cn и страницама релевантних ресорних министарстава, те Кинеског Савјета за промоцију међународне трговине -ССПИТ (China Council for the Promotion of International Trade) - <http://english.ccpit.org/Laws>

Закони који су везани за област спољнотрговинског пословања су:

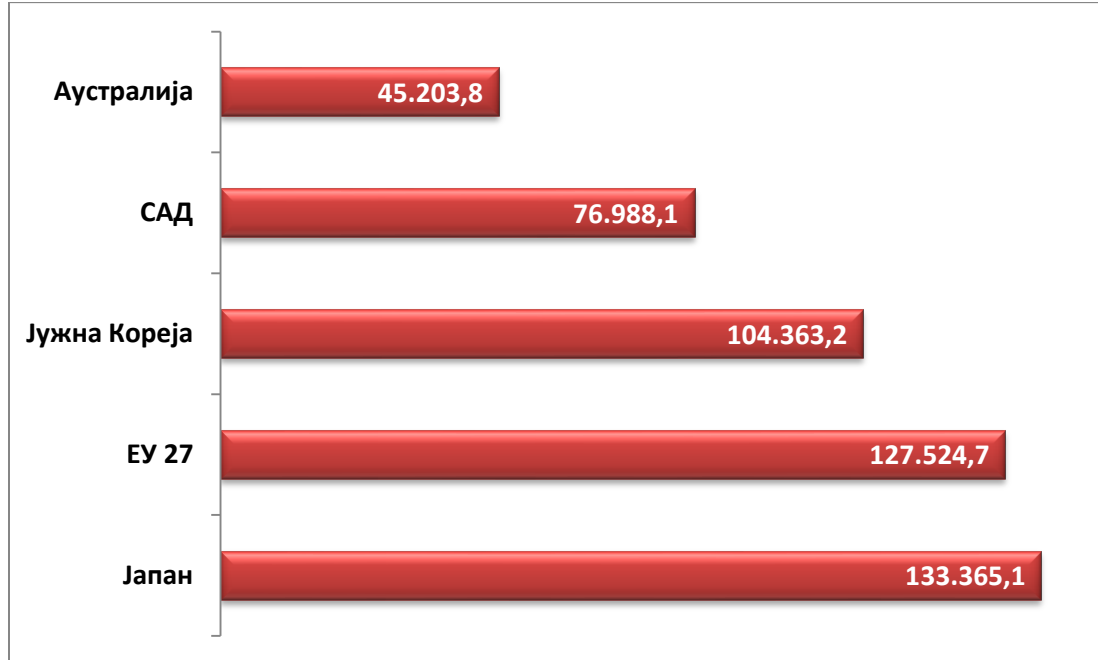
- Закон о спољној трговини и привредним односима-Foreign Trade and Economic Relations Law
- Закон о уговорима -Contracts Law
- Закон о заједничком улагању –трговина -Joint Venture Law (Commercial)
- Закон о компензацијској трговини-Compensation Trade Law
- Закон о рачуноводству-Accountancy Law
- Управни закон-Administrative Law

4.1. Топ 5 земаља у које је Кина највише извозила у 2010. години (у мил.ЕУР)

Извор: <http://trade.ec.europa.eu>

4.2. Топ 5 земаља увозника у Кину у 2010. години (у мил.ЕУР)

Извор: <http://trade.ec.europa.eu>

4.3. Структура робне размјене у 2010. години

Извоз у 2010. години		Увоз у 2010. години	
Електричне машине и опрема	11%	Електричне машине и опрема	22%
Одјећа	10%	Нафта и деривати	10%
Конац и тканине	5%	Индустријске машине	3%
Нафта и деривати	1%	Тканине	2%

Извор: Economist Intelligence Unit

4.4. Поступак увоза роба и услуга у Кину

Захваљујући чланству у WTO (од 2001.године), кинеска привреда је све више либералнија. Али и поред тога, у Кини су још увијек на снази значајне трговинске препреке.

Од 1999. године први пут је дозвољено бављење трговинском дјелатношћу произвођачу и не-произвођачу с годишњим извозом у вриједности преко 10 милиона УСД. Производе попут житарица, памука, биљних уља, бензина и сродних производа увозе искључиво државна трговинска предузећа. Кина се обавезала изградити смјернице којима ће страним фирмама, уз одређена ограничења, бити дозвољено бављење трговином. До тада на снази остају смјернице према којима је страним фирмама дозвољена дистрибуција у Кини искључиво властитих производа које производе у Кини. За остале видове трговине неопходно је ангажовати локалног дистрибутера.

Пракса је да кинески увозник (агент, дистрибутер, партнер у заједничком улагању или предузеће у страном власништву) прикупи сву увозну документацију и преда је кинеској Царинској управи. У зависности од производа, документација се донекле може разликовати (полиса осигурања, увозна лиценца, санитарни сертификат, фитосанитарни и ветеринарски, те друге лиценце у односу на безбједносне провјере и квалитет).

За извоз је потребно 6 докумената, а за извоз једне пошиљке робе потребно је 18 дана. За увоз је потребно 12 докумената, а обави се у 22 дана.

Више на веб страници www.doingbusiness.org/exploretopics/tradingacrossborders

Потребна увозна документација

- Товарни лист (Bill of lading)
- Царинска декларација терета (Cargo manifest)
- Потврда о поријеклу (Certificate of origin)
- Комерцијална фактура (Commercial invoice)
- Признаница о обављеној царини терета (Customs cargo release form)
- Увозно-царинска декларација (Customs import declaration form)
- Царинска транзитна исправа (Customs transit document)
- Признаница о превозу/премјештању опреме (Equipment interchange receipt)
- Увозна лиценца (Import license)
- Листа паковања (Packing list)
- Шпедитерска потврда (Ship arrival notice)
- Признаница о терминалским таксама (Terminal charges receipt)

Извор: World Bank - www.doingbusiness.org

4.5. Забране или ограничења увоза

У Кину је забрањен увоз сљедећих производа: оружје, муниција, експлозиви, фалсификовани новац и фалсификоване хартије од вриједности, магнетни медији, филмови и фотографије који се сматрају штетним за политичке, привредне, културне и моралне интересе Кине, смртни отрови, опојне дроге, болесне животиње и биљке, храна, лијекови и други производи из подручја која су захваћена неком болешћу, стара одјећа и сл.

Такође је забрањен увоз следећих производа: штетни радиоактивани индустријски отпад, стара возила и рабљени дијелови за моторна возила, сјемење, саднице, ђубрива, сточна храна, адитиви и антибиотици који се користе за култивацију или узгој робе намијењене за извоз. На листи ограниченог увоза налазе се и: сировине за производњу пластике, полиестери, сировине за хемијска влакна, памук, памучни конач, памучна тканина и неки челични производи.

Детаљније информације могуће је пронаћи код Кинеске управе за царине (China General Administration of Customs).

4.6. Царински систем

Отварање кинеског тржишта услиједило је приступањем Свјетској трговинској организацији 2001. године, што је уједно представљало и велики подстицај реформи кинеске привреде. У складу с обвезама из чланства у WTO, Кина досљедно смањује увозне квоте и све транспарентније води поступак лиценцирања.

Увозне тарифне стопе подијељене су у шест категорија: опште стопе, стопе најповлаштеније нације, уговорене стопе, преференцијалне стопе, стопе квота и провизорне стопе.

Текст закона о царини НР Кине може се пронаћи на www.novexc.cn/customs_law_main.html

Остали подаци о царинском систему и царинским поступцима могу се наћи на страници Главне царинске управе www.customs.gov.cn.

4.7. Порески систем

Главни порези за домаће и стране фирме су порез на додату вриједност (ПДВ) и пословни порези. ПДВ се обрачунава на продану и увезену робу, те услуге обраде, поправке и замјене. Пословни порези обрачунавају се даваоцима услуга, на пренос невидљивих вриједности и/или продају непокретне имовине унутар Кине. ПДВ се обрачунава након тарифе, а садржи и вриједност тарифе. Правила WTO обвезују Кину да проводи исту пореску политику на домаћим и увезеним производима, с тим да домаћи произвођач врло често избјегава плаћање ПДВ-а, а увозник га при увозу обавезно подмирује.

Основна стопа ПДВ-а износи 17%, а стопа од 15% обрачунава се на пољопривредне производе, гориво и комуналне ставке.

Законска пореска регулатива доступна је на www.novexc.cn/tax_law_main

5. ТРГОВИНСКИ ОДНОСИ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ И КИНЕ

5.1. Робна размјена Републике Српске и Кине

(у хиљ.КМ)

	2008.	2009.	2010.
ИЗВОЗ	206	2.952	6.040
УВОЗ	170.771	146.655	139.864

Извор: Завод за статистику Републике Српске

5.2. Топ 10 производа увезених из Кине у РС у 2010. години

1. Електрични апарати за жичну телефонију и телеграфију; видеофони
2. Свјетилке и друга расвјетна тијела
3. Жељезни или челични вијци, матице и слични производи
4. Вучна возила
5. Моторна возила за превоз десет или више особа
6. Обрађени камен за споменике или грађевине (осим шкриљца) и производи од њих;
7. Жељезне или челичне конструкције
8. Моторна возила за превоз робе
9. Синтетичка влакна
10. Обућа

5.3. Топ 10 производа извезених из РС у Кину у 2010. години

1. Дрво обрађено по дужини пиљењем, глодањем или резањем или љуштењем, укључујући и блањано, брушено или спојено на крајевима, дебљине веће од 6 мм
2. Сирове говеђе коже и коже копитара
3. Остали производи за унутрашње опремање
4. Сједала
5. Остали намјештај и његови дијелови
6. Клипни мотори са унутрашњим сагорјевањем на паљење помоћу компресије (дизелови или полудизелски мотори)
7. Грамофони, касетофони и други апарати за репродукцију звука
8. Машине за аутоматску обраду података; магнетни или оптички читачи, машине за биљежење у кодираном облику података на подлоге - носаче података
9. Одашиљачи радио-телефоније, радио-телеграфије, радиодифузије или телевизије; телевизијске камере; видеокамере
10. Остало

Извор: УИНО БиХ

6. ОСНИВАЊЕ ПРЕДСТАВНИШТВА / ФИРМЕ У КИНИ

Законска регулатива која се односи на оснивање и затварање трговачког друштва у Кини, доступна је на следећим линковима:

- Закон о привредним друштвима - [The Company Law](#)
- Закон о пословном партнерству - [Partnership Business Law](#) (www.buyusa.gov/asianow/partnership.doc)
- Закон о сарадњи кинеско-страних предузећа - [Law on Sino-Foreign Cooperative Enterprises](#)
- Закон о предузећима страног капитала - [Law on Foreign Capital Enterprises](#)
- Закон о заједничким кинеско-страним улагањима - [Law on Chinese-Foreign Equity Joint Ventures](#)
- Закон о угоовреним заједничким кинеско-страним улагањима - [Law on Chinese Foreign Contractual Joint Ventures](#)
- Закон о привредним друштвима и предузетницима - [Companies & Enterprise Law](#)
- Закон о стечају предузећа - [Law on Enterprise Bankruptcy](#)
- Закон о ревизији - [Audit Law](#)
- Закон о стечају- [Bankruptcy Law](#)

7. ЧЛАНСТВО У МЕЂУНАРОДНИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА

Кина је чланица следећих организација:

- Афричке банке за развој (AfDB),
- Организације за азијско-пацифичку економску сарадњу (АПЕС),
- Банке за међународна поравнања (BIS),
- Азијске развојне банке (AsDB),
- Удружења народа југоисточне Азије (ASEAN) (партнер у дијалогу),
- FAO,
- G-24 (статус проматрача),
- Међународне банке за обнову и развој (IBRD),
- Међународног монетарног фонда (IMF),
- Јужно-азијске асоцијације за регионалну сарадњу (SAARC) (статус проматрача),
- Свјетске трговинске организације (WTO),
- Свјетске организације за заштиту интелектуалног власништва (WIPO),
- G-77.

8. БАНКАРСКИ И ФИНАНСИЈСКИ СЕКТОР

Централна кинеска банка носи назив Народна банка Кине (People's Bank of China, PBC - <http://www.PBC.gov.cn/english/>). Законска регулатива централне банке доступна је на линку <http://www.PBC.gov.cn/english/jinrongfaguizhengce/>.

Народна банка Кине је надлежна за израду и провођење монетарне политике, ликвидност, рјешавање спорова и управљање службеним девизним и златним резервама. Она надзире рад Државне управе за девизе (State Administration of Foreign Exchange, SAFE) и има пуну аутономију у примјени монетарних инструмената, укључујући одређивање каматних стопа за комерцијалне банке и трговину државним обвезницама. Државни савјет надзире рад Народне банке.

Кинески банкарски систем је у посљедњих двадесет година доживио значајне промјене, стекавши знатну аутономију, али се и даље налази у државном власништву.

Битан елемент реформе је одлука Народне банке Кине да укине контролу каматних стопа и уведи њихово тржишно формирање. Поступак траје од 2000. године. Народна банка Кине је у међувремену либерализовала, поједноставила или укинула одређене категорије каматних стопа, док су неке категорије и даље под њеним надзором.

Кључне комерцијалне банке у државном власништву су тзв. 'велике четири' - Банка Кине (Bank of China, BOC), Кинеска грађевинска банка (China Construction Bank, CCB), Кинеска пољопривредна банка (Agricultural Bank of China, ABC), Индустијска и комерцијална банка (Industrial and Commercial Bank of China, ICBЦ). Дјелатност ових банака 'комерцијализована' је 1995. године Законом о комерцијалним банкама.

Банка Кине (BOC) је специјализована за девизне трансакције и трговинске финансије. Кинеска грађевинска банка (CCB) је специјализована за средњорочне и дугорочне кредите, специјализоване пројекте попут инфраструктурних пројеката и развоја урбане станоградње.

Кинеска пољопривредна банка (ABC) је специјализована за финансирање домаћег пољопривредног сектора.

Три нове банке – Кинеска пољопривредна развојна банка (Agricultural Development Bank of China, ADBC), Кинеска развојна банка (China Development Bank, CDB), и Извозно-увозна банка (Export-Import Bank of China, Chexim) – основане су 1994. године да би од споменуте четири државне банке преузеле управљање расходима Владе. Њихова надлежност је финансирање економског и трговинског развоја и државних пројеката.

Кинеска регулаторна комисија за банкарски систем, која је основана у априлу 2003. године, од Народне банке Кине је преузела надзорну функцију. Комисија је надлежна за регулисање и надзор рада банака, друштава за управљање некретнинама и другим вриједностима, картеле, инвестиционе организације и друге финансијске институције.

Након приступа WTO-у Кина је донијела Правила за провођење прописа о управљању страним финансијским институцијама у НР Кини, којима је дефинисано оснивање, регистрација, обим посла, квалификација, надзор, затварање и ликвидација страних финансијских институција.

Ограничења у односу на странке у девизном пословању отклоњена су одмах након приступа WTO-у након чега је страним финансијским институцијама било дозвољено пружати девизне услуге кинеским предузећима и физичким особама.

9. РАДНО ПРАВО И ЗАПОШЉАВАЊЕ

Законска регулатива из области рада и радног права, доступна је на сљедећим линковима:

- Закон о емиграцији/имиграцији - Emigration/Immigration Law
- Прописи радног права - Labor Management Law
- Закон о социјалној заштити и социјалним услугама-Welfare and Social Services Law

Услови запошљавања странаца

У поступку тражења улазне визе за Кину, потенцијални инвеститор, треба подршку кинеског пословног партнера. Захтјев за визу подноси се при локалној дипломатској мисији или конзулату Кине. Једна од категорија виза је пословна виза која се издаје на период 2-5 година (вишекратна Ф-виза) страним инвеститорима с преко 1 мил. УСД уложеног капитала у неразвијеним западним и средишњим подручјима Кине или с инвестицијом преко 3 мил. УСД у другим дијеловима Кине. Право на пословну визу има и руководећи кадар тих предузећа. Странци запослени у Кини дуже времена остварују право на вишекратну 3-визу која се издаје на 2-5 година, уз боравишну дозволу.

Радна дозвола

Страна предузећа у Кини за своје раднике прибављају начелну потврду о раду, на основу које Министарство спољних послова издаје сагласност са издавањем визе, а захтјев за визу дотични радник подноси при локалној дипломатској мисији или конзулату Кине. По доласку у Кину, радник подиже радну дозволу у мјесној канцеларији за запослење, уз предочење важеће путне исправе и визе, потврде о раду, уговора о запослењу, потврде о здравственом осигурању. Након радне дозволе, у локалној полицијској станици, прибавља се боравишна дозвола.

Извор: www.investguide.com.cn/guide/procedures.aspx

10. ПОСЛОВНИ ОБИЧАЈИ

Кинез се увијек рукује приликом упознавања и размјењује посјетницу, али обавезно с обе руке, чиме се исказује поштовање. Кога год упознате тражиће Вашу посјетницу која обавезно мора бити и на кинеском језику, без обзира на то што Ваши пословни партнери могу течно говорити енглески или неки други језик.

Кинески привредници користе се различитим преговарачким техникама и врло су упорни преговарачи. Притисак се врши на страног пословног партнера на начин да кинеска страна пријети сарадњом с неком конкурентском кинеском фирмом, а постоји и пракса вршења притиска позивањем на добре пријатељске односе.

Нека вас не зачуди ни обичај да се на првим састанцима најмање разговара о послу, те вриједи увријезено правило да се за пословну одлуку или потписивање уговора бира астролошки сретан дан. Припремите се и за чињеницу да Кинези никад не изговарају “не”, те покушајте докучити која од различитих варијанти “да” заправо значи одбијање.

Више о пословним обичајима у Кини и другим корисним информацијама на страници www.investguide.com.cn

10.1. Сајмови

Више информација о сајмовима у Кини, можете пронаћи на сљедећим адресама:

- <http://english.mofcom.gov.cn/exhibitioninfo/exhibitioninfo.html>
- <http://www.aboutchinafair.com>
- <http://www.fairs-china.com>
- <http://www.chinabusinessreview.com/conference-calendar.php>

10.2. Празници

Кинески календар празника за 2012./2013. годину

Празник	Датум	Трајање	2012. година	2013. година
Нова Година	1. или 2. јануар	1 дан	1-3. јануар	1-3. јануар
Прољећни фестивал	У зависности од лунарне године	3 дана (последњег дана прошлог лунарног мјесеца и првог и другог дана првог лунарног мјесеца)	22.-28. јануар, 2012. пада 23. јануара	9-15. фебруар 2013. пада 10. фебруара
Дан жена	8. март	пола дана за жене	пола дана 8.марта	пола дана 8.марта
Фестивал Qingming	4.или 5. април	1 дан	2.-4. априла. 2012.пада 4. априла	4.-6. априла 2013. пада 4.априла
Празник рада	1.мај	1 дан	29. април-1. мај	1.-3. мај
Дан младости	4.мај	пола дана за младе старије од 14 година	пола дана 4.маја	пола дана 4.маја
Дан дјецe	1.јуни	1 дан за дјецу млађу од 13 година	1. јуни	1. јуни

Dragon Boat Festival	5. дан 5-ог лунарног	1 дан	23. јуни пада између 22.-24. јуна	13.јуни пада између 13.-15.јуна
Дан војске	1.август	пола дана за војску	1. август	1. август
Дан усред јесени	15. август према лунарној години	1 дан	30. септембар	19. септембар пада између 19.-21. септембра
Национални дан	1.октобар	3 дана(1.-3.октобра)	1.-7.октобра	1.-7.октобра

10.3. Радно вријеме

Радно вријеме је од понедељка до петка 9-17 сати. Радно вријеме у организацијама услужне дјелатности (банка, пошта, супермаркет и сл.) је сваки дан, укључујући суботу и недјељу, 9-17 сати.

11. ОСТАЛЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

11.1. Етикетирање и обиљежавање робе

Позитивно право НР Кине прописује стандарде безбједности и квалитета производа који се примјењују и на увезену робу из чега произлази обвеза стручног тестирања и сертификаковања увезене робе, након чега се на производ ставља етикета безбједности.

Сви производи морају бити етикетирани на кинеском језику. Етикета обавезно садржи назив земље поријекла, те име и адресу генералног увозника/дистрибутера регистрованог у Кини.

11.2. Стандардизација

За стандардизацију је надлежна Кинеска управа за стандардизацију - www.sac.gov.cn. Законска регулатива везана за област стандардизације доступна је на линковима: [Regulations for the Implementation of the Standardization Law, Standardization Law](#).

11.3. Заштита интелектуалног власништва

Државна управа за индустрију и трговину надлежна је за заштиту лиценци увезене технологије.

Иако је већ 1980. приступила WIPO-у, Кина и даље има великих проблема са заштитом интелектуалног власништва услед чега су неке велике компаније затвориле своје центре за истраживање и развој у Кини.

Закон о интелектуалном власништву доступан је на www.novexcn.com/intellectual_main

11.4. Међународни тендери и јавне набавке

Преглед објављених међународних тендера може се погледати на страницама:

- www.dgmarket.com
- www.chinabidding.com.cn.

12. КОНТАКТИ

- Влада НР Кине -<http://english.gov.cn/>
- Министарство спољних послова- www.fmprc.gov.cn
- Министарство трговине -www.mofcom.gov.cn
- Министарство финансија- www.mof.gov.cn
- Царинска управа -www.customs.gov.cn
- Кинески информациони центар -www.china.gov.cn
- Комисија за развој и реформе -www.sdpc.gov.cn
- Кинески савјет за унапређење међународне трговине -www.ccpit.org
- Кинеско удружење за међународну сарадњу малог и средњег предузетништва - www.chinasmе.org.cn
- Национална управа за индустрију и трговину -www.saic.gov.cn
- Кинески међународни бизнис центар -<http://en.ec.com.cn>
- Кинеска адвокатска комора- www.chineselawyer.com.cn
- Кинеска нотарска комора- www.chinanotary.org
- Кинеска народна банка- www.PBC.gov.cn
- Извозно-увозна банка Кине - <http://english.eximbank.gov.cn>
- Кинеске берзе:
 - Shenzhen - <http://www.szse.cn>
 - Shanghai - <http://www.sse.com.cn>
 - [Stock Exchange of Hong Kong](http://www.hkex.com.hk)
 - [Hong Kong Futures Exchange](http://www.hkex.com.hk)
 - [Taiwan Stock Exchange](http://www.twse.com.tw)

Амбасада НР КИНЕ у БиХ

Браће Бегича 17

71000 Сарајево

Тел: + (387 33) 215 102

Факс: + (387 33) 215 108

Амбасада БиХ у НР КИНИ

1-5-1 Та Yuan, Diplomatic Office Building

Beijing, China

Тел: + (86 10) 6532 6587

Факс: + (86 10) 6532 641